

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Naturvernforbundet i Vest-Agder
Postboks 718
4666 Kristiansand

Deres ref

Vår ref
14/6-

Dato

30 APR 2015

Norsk Vind Skorveheia AS - Skorveheia vindkraftverk - klagesak

Olje- og energidepartementet viser til klage i brev av 31. januar 2014 på NVEs vedtak av 20. desember 2013, der Norsk Vind Skorveheia AS fikk konsesjon til bygging og drift av Skorveheia vindkraftverk i Flekkefjord kommune.

1. Bakgrunn

Norsk Vind Energi AS søkte april 2008 om konsesjon til bygging og drift av Skorveheia vindkraftverk i Flekkefjord kommune. Videre oppfølging av Skorveheia vindkraftverk er lagt til et eget prosjekteringselskap, og konsesjonen er derfor gitt til Norsk Vind Skorveheia AS (NVS). Ved NVEs vedtak av 20. desember 2013 fikk selskapet konsesjon til vindkraftverket. Konsesjonen omfatter et vindkraftverk på inntil 36 MW tilsvarende en årlig produksjon på rundt 107 GWh, og tilknytning til eksisterende 66 kV nett Søyland – Åna-Sira.

2. Klage

NVEs konsesjonsvedtak ble påklaget av to klageparter, henholdsvis Naturvernforbundet i Vest-Agder og eiere av en nabohytte ved Torsvatn, ved Solveig Olsen.

Naturvernforbundet i Vest-Agder (naturvernforbundet) skriver i brev av 31. januar 2014 at et vindkraftverk på Skorveheia vil være synlig fra havet utenfor Flekkefjord. Sammen med andre etablerte og planlagte vindkraftverk i regionen, kan det gi en omfattende visuell forurensning i det markerte kystlandskapet. NVA viser til Flekkefjord landskapsvernområde og mener vindkraftverket vil påvirke verneverdiene i strid med naturmangfoldloven § 49. NVA mener også Skorveheia er kortreist rekreasjonstilbud for innbyggere i Flekkefjord kommune, som vil falle bort ved etablering av vindkraften.

Naturvernforbundet viser til nasjonale og internasjonale mål om å stanse tapet av biologisk mangfold, og mener forekomst av hubro i planområdet i seg tilsier at konsesjonssøknaden må avslås. Forbundet viser videre til nærliggende rovfugltrekk og at planområdet brukes som jaktområde for flere rovfugler.

Endelig viser NVA til de omfattende planene for energiltak i regionen, og mener planene må vurderes mot prinsippet om samlet belastning. Det er gitt så mange konsesjoner til vindkraft at et eventuelt bidrag fra Skorveheia i følge naturvernforbundet er unødvendig.

Fire hyttenaboer på Torsbu påklaget vedtaket ved brev av 16. januar 2014 med utgangspunkt i den korte avstanden mellom hytta og vindkraftverket og bekymring for støy mv. fra turbinene.

I e-post av 7. november 2014 opplyser Soveig Olsen på vegne av hytteeierene at de har inngått en avtale med Norsk Vind Skorveheia AS, og at de derfor trekker klagen på konsesjonsvedtaket. Departementet tar dette til etterretning og anser klagen som bortfalt.

Departementet gjennomførte en befaring av planområdet og et møte med hyttenaboene på Torsbu den 7. april 2014. Naturvernforbundet var informert om befaringen.

3. Departementets merknader

Klagesaksbehandling

Departementet skal i klagebehandlingen vurdere de synspunkter klagerne kommer med. Departementet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd. I departementets vurdering av om konsesjon etter energiloven skal opprettholdes, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte.

I den skjønnsmessige vurderingen som foretas ved avgjørelsen av klagen på konsesjon til bygging og drift av dette vindkraftverket etter energiloven, vurderes miljøkonsekvensene av tiltaket i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til kraftforsynings sikkerheten og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies. Det vises her til prinsippene i naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8-12.

Behovet for vindkraft

NVA mener at det ikke dette vindkraftverket ikke er viktig for å oppnå de nasjonale målene om utbygging av fornybar energi, slik det legges til grunn i konsesjonsbehandlingen.

Departementet legger til grunn at Norge, gjennom fornybardirektivet og opprettelsen av et felles elsertifikatmarked med Sverige, har forpliktet seg til å øke utbyggingen av fornybar energi vesentlig. Vindkraft og vannkraft er de to energibærerene som kan bidra med ny produksjonskapasitet i et betydelig omfang.

Departementet legger videre til grunn at en konsesjon er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig betingelse for at fornybarmålet nås. Det er mange forhold som endres over tid slik at konsesjoner som ennå ikke er realisert, men som har hatt konsesjon i lengre tid, ikke bygges ut. Det er nødvendig at det samlet sett gis konsesjon til flere tiltak enn det som er målet for realisering. Det skal legges til rette for at de mest lønnsomme prosjektene som har konsesjon realiseres først.

Norsk Vind Skorveheia har i NVEs konsesjonsbehandling lagt frem økonomiske beregninger som viser at Skorveheia er et relativt godt bedriftsøkonomisk vindkraftprosjekt i norsk sammenheng. Departementet legger dette til grunn for en nærmere vurdering av fordeler og ulemper ved prosjektet.

Landskap

Departementet legger som NVE til grunn at etablering av vindkraftverket vil være synlig fra Flekkefjord by og påvirke landskapsopplevelsen i området. Når det gjelder påvirkning av Flekkefjord landskapsvernområde konstaterer departementet at planområdet ligger nært vernegrensen og at vindturbinene vil være synlige fra deler landskapsvernområdet. Vindkraftverket må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 49.

Formålet med opprettelsen av landskapsvernområdet er i følge verneforskriften:

å ta vare på et representativt og særpreget landskap med åpne sjøflater, urørt skjærgård og mektig kysthei, samt å sikre områder som er viktig for biologisk mangfold, truede og sårbare plante- og dyrearter, og et variert kulturlandskap med fornminner og nyere tids kulturminner.

Det er særlig de nordre områdene i verneområdet, herunder utsiktspunktet Vardefjell, som kan bli påvirket av vindkraftverket. Turbinene vil også være synlige ved innsikt til verneområdet fra sjøen, men ikke fra de helt kystnære sjøområdene i verneområdet, for eksempel i Hidrasundet. De kystnære og lavereliggende områdene i verneområdet vil i mindre grad bli berørt. For å se større deler av vindkraftverket fra sjøen må man i følge visualiseringskartet befinne seg 6-7 kilometer unna, og da vil avstanden dempe inntrykket av turbinene i stor grad, noe for eksempel visualiseringen fra Andabeløy viser. Departementet vil i tillegg bemerke at den naturlige utsynsretningen fra store deler av verneområdet vil være sørover ut mot havet, mens vindkraftverket ligger i nord. Departementet viser også til fylkesmannen i Vest-Agders uttalelse av 19. desember 2013 der denne gjennom befaring og illustrasjoner legger til grunn at vindkraftverket vil påvirke landskapsvernområdet. Fylkesmannen vurderer påvirkningen som mindre enn opprinnelig lagt til grunn, og at den ikke av en slik karakter at Fylkesmannen fraråder at det gis konsesjon.

Naturmangfold

Naturvernforbundet mener potensielle forekomster av hubro i planområdet i seg selv tilsier at det må gis avslag på søknaden.

Departementet konstaterer at det foreligger relativt troverdige opplysninger om tidligere hekking av hubro i planområdet. Opplysningene tilsier at det ble hekket på plassen i 2008. Det aktuelle området ble i 2013 undersøkt av fagkyndig konsulent som bekrefter at området er egnet som hekkeområde for hubro. Det ble imidlertid ikke funnet spor etter hekking, noe som tilsier at området ikke er benyttet de siste årene før undersøkelsen. Departementet legger til grunn at det aktuelle området har vært benyttet til hekking, men at det er usikkert hvor vidt det fremdeles er i aktivt bruk. Departementet er imidlertid innforstått med at hubroen kan veksle mellom flere hekkelokaliteter, slik at manglende bruk de siste årene ikke nødvendigvis tilsier at hekkeplassen er oppgitt. Videre kan en potensiell hekkeplass også kunne tas i bruk av nye par. Departementet legger derfor til grunn at hekkeplassen uansett har en viss verdi for hubro.

Virkningene av et vindkraftverk på hubro er usikre. Dagens kunnskap tilsier at hubroen generelt opererer i et luftrom som gjør den lite utsatt for kollisjoner med turbinblader. Hubroen er imidlertid regnet som vår for menneskelig aktivitet, særlig i hekkefasen. Det potensielle hekkeområdet ligger i utkanten av planområdet om lag på rekke med flere turbiner. Det er om lag 250 til 300 meter til de nærmeste turbinene, og reirområdet ligger noe lavere i terrenget enn turbinene. Det er ikke planlagt internveier nærmere enn de to nevnte turbinene og resten av veinettet går vesentlig lenger unna enn avstanden til disse turbinene. Selve planområdet er i følge Fylkesmannen svært lite brukt i friluftssammenheng. Etablering av vindkraftverkt kan øke tilgjengeligheten og dermed bruken av området. Da avstanden til de planlagte internveiene er så pass stor, legges det til grunn at menneskelig aktivitet i området rundt hekkeplassen ikke vil øke vesentlig ved etablering av vindkraftverket.

Fordi det er usikkerhet om hekkelokaliteten fremdeles er i bruk, og fordi hubroen er spesielt sårbar i hekketiden, forutsetter departementet at det før en eventuell anleggsstart undersøkes om det er hekking i området. Dersom det er hekking skal NVE varsles. NVE fastsetter hvordan dette skal tas hensyn til i anleggsarbeidene. Nærmere om forhåndsundersøkelser og eventuelle følger av funn, kan også fastsettes i detaljplanene.

Med krav til forhåndsundersøkelser for å avdekke om hubroen hekker, og eventuelle tiltak i anleggsfasen av hensyn til dette, finner departementet at hensynet til hubro ikke er til hinder for å gi konsesjon til vindkraftverket og at tiltaket ikke er i strid med forvaltningsmålet for arter, jf. naturmangfoldloven § 5.

Når det gjelder rovfugltrekk viser departementet til Fylkesmannens tilleggsuttalelse av 19. desember 2013 der det vises til at Ecofact i sine undersøkelser har konkludert med at hovedtrekket av rovfugl går utenfor planområdet. Videre vurderer Fylkesmannen at planområdet ikke er kjennetegnet av formasjoner som skulle tilsi termikk som kan føre seilende rovfugl opp i turbinblad høyde. Departementet viser for øvrig til NVEs vurdering, og finner at hensynet til rovfugltrekk ikke er til hinder for å gi konsesjon til vindkraftverket.

Samlet belastning

NVA har vist til det store omfanget av vindkraftprosjekter i regionen og mener at hensynet til samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, tilsier at det ikke bør gi konsesjon til Skorveheia vindkraftverk.

Departementet konstaterer at det er mange planer og prosjekter for vindkraftverk i Vest-Agder og i Rogaland. I Vest-Agder har Kvinesheia, Skveneheii og Tonstad vindkraftverk fått konsesjon av NVE. Alle disse prosjektene er til klagebehandling i departementet. Lista vindkraftverk er ferdig bygd og i drift. I tillegg er Buheii vindkraftverk i Kvinesdal til behandling i NVE. Siragrunnen vindkraftverk utenfor kysten av Flekkefjord er avslått av NVE, men avslaget er påklaget.

I de nærliggende delene av Rogaland er det gitt konsesjon til Tellenes, Egersund og Svåheia vindkraftverk. Nye planer for prosjekter i Rogaland ligger lengre vest i fylket og er ikke direkte relevante for behandlingen av Skorveheia.

Departementet konstaterer videre at planleggingen av Håskogheia og Stemmeheia vindkraftverk i Flekkefjord er avsluttet. Det samme gjelder Blåberg vindkraftverk i Hægebostad. Departementet legger til grunn at omfanget av prosjekter i regionen som kan realiseres innenfor elsertifikatmarkedet derfor avgrenses av prosjektene omtalt her.

Departementet har i behandlingen sett alle aktuelle prosjekter i Vest-Agder og nærliggende deler av Rogaland i sammenheng. Departementet finner at summen av disse vindkraftprosjektene kan innebære en stor samlet belastning på særlig landskap, hubro og rovfugltrekk, og disse hensynene må derfor vurderes grundig i den enkelte sak. Departementet viser i den forbindelse til drøftelsene ovenfor der det fremgår at Skorveheia har begrensede konflikter med disse temaene. Departementet finner at hensynet til den samlede belastningen av vindkraften i regionen ikke er til hinder for etablering av Skorveheia vindkraftverk.

Oppsummering og konklusjon

Departementet viser til drøftelsene ovenfor og finner at de samlede skader på naturmangfold og landskap er moderate og mindre enn det som generelt kan forventes ved etablering av vindkraftverk. Departementet legger videre til grunn at Skorveheia er et relativt godt bedriftsøkonomisk prosjekt. Departementet har kommet til at fordelene ved etablering av vindkraftverket klart er større enn de skader og ulemper det kan innebære for andre interesser. Grunnlaget etter energiloven § 3-1 for å gi konsesjon er derfor tilstede.

Ekspropriasjon

NVE fattet samtidig med konsesjonsvedtaket, vedtak om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova for nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av vindkraftverket med veier, nettilknytning og øvrige nødvendige elektriske anlegg. Ekspropriasjonstillatelsen er ikke påklaget.

Departementet minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom skjønn ikke er begjært innen 1 år, jf. oreigningslova § 16. Fristen løper fra departementets stadfestelse av det konsesjonsvedtaket ekspropriasjonstillatelsen bygger på, det vil si fra dags dato.

4. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. NVEs vedtak av 20. desember 2013 opprettholdes med følgende tilleggsvilkår:

Før bygging av anlegget starter opp skal det undersøkes av fagperson om hubro hekker i planområdet. Dersom hekking påvises skal dette meldes NVE, som fastsetter hvordan dette skal hensyntas i anleggsarbeidene.

NVE bes oppdatere konsesjonsdokumentene.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd, tredje punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
Underdirektør

Kopi til:

Norsk Vind Energi AS
Flekkefjord kommune
Fylkesmannen i Vest-Agder
Norges vassdrags- og energidirektorat
Solveig Olsen